

ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน: กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

มนตรี เกิดมีมูล*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐานของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้ตลาดริมน้ำคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นกรณีศึกษา การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจด้วยตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป รวมจำนวนตัวอย่างในการศึกษาทั้งสิ้น 324 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน t-test และ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้บุคคล ความสะดวกในการเดินทาง และการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์และการรักษาสีเขียวแวดล้อม ผู้วิจัยเสนอให้ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการกิจและความสำคัญในการตรวจประเมินคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรจัดโครงการหรือจัดกิจกรรมเพื่อณรงค์ให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพได้มาตรฐานให้มากขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตน

คำสำคัญ: แหล่งท่องเที่ยว คุณภาพ มาตรฐาน ปัจจัย

* สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

118 หมู่ 3 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240

อีเมล: mon_teta@hotmail.com

The Factors Affecting Thai Tourists Traveling to Accredited Tourist Attractions: A Case Study of Klong-dan Floating Market, Ranod District, Songkhla Province

Montree Koedmeemul*

Abstract

The aim of the research paper is to explore the factors affecting Thai tourists when traveling to an accredited tourist attraction, Klong-dan (floating market), Ranod District, Songkhla Province. Three hundred and twenty-four tourists (324 participants) that travelled to Klong-dan floating market were selected as the sample group. Mean, standard deviation, t-test and F-test were employed to analyze the data at the significance level of 0.05. The results indicate that the factors affecting Thai tourists when traveling to the Klong-dan floating market are age, educational level, occupation, marital status, income, convenience of transportation, and environmental and conservation management. The author suggests that the Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports, should enhance the knowledge and awareness of tourism quality assessment and tourism accreditation. Further, the Tourism Authority of Thailand should enhance and publicize events promoting accredited tourist attractions in order to attract more tourists. Additionally, the local administration should provide resources to develop the quality of tourism and the standards of tourist attractions in their area.

Keywords: Tourist, Attraction, Quality, Standard Factor

* Research Center, National Institute of Development Administration (NIDA)
118 Moo 3, Sereethai Road, Klong-Chan, Bangkok 10240, THAILAND.
E-mail: mon_teta@hotmail.com

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ และเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอาศัยกิจกรรมรองรับหลายด้าน ทั้งด้านที่พัก ร้านอาหาร การคมนาคมขนส่ง ฯลฯ การขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงทำให้เกิดการลงทุนและการจ้างงาน ช่วยให้อุตสาหกรรมในประเทศมีงานทำและมีรายได้ ขณะเดียวกันยังส่งผลทางอ้อมทำให้เกิดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนพลอยได้รับประโยชน์จากการพัฒนาไปด้วย อย่างไรก็ตาม บทเรียนจากการพัฒนาในอดีตได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า หากการพัฒนาการท่องเที่ยวมุ่งเน้นแต่เพียงมิติทางด้านเศรษฐกิจ จะก่อให้เกิดผลกระทบหลายอย่างติดตามมา โดยเฉพาะผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ปัญหาความแออัดของชุมชนและปัญหาแรงงานแฝงที่อพยพย้ายถิ่นเพื่อเข้ามาประกอบอาชีพตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด เป็นต้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว และได้กำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน โดยในยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้วยการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักที่เสื่อมโทรม ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และกระแสดemandความต้องการของตลาดโลก เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงศึกษาเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่าง ๆ

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานหลักของภาครัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ โดยมีภารกิจหลัก คือ การส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้รับการพัฒนา รักษาและฟื้นฟูสภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน โดยแนวทางหนึ่งที่กรมการท่องเที่ยว ได้ดำเนินการแล้ว คือ การจัดทำเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และได้ประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวแล้ว จำนวน 14 มาตรฐาน รวมทั้งได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และเกณฑ์มาตรฐานเหล่านี้ในการตรวจประเมินคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ และมีการปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตามตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติราชการของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยตลอด

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิจัยเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่น และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านการตรวจประเมิน ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมการท่องเที่ยว ผู้วิจัยพบปัญหาเกี่ยวกับความเป็นที่นิยมและการเป็นที่รู้จักของแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่ผ่าน

การตรวจประเมิน ยังมีอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นบางแห่งมีจำนวนน้อยมาก ยกเว้นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักหรือเป็นที่นิยมอยู่ก่อนการประเมินแล้ว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า มีปัจจัยใดบ้างที่จะช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยว เดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่ผ่านการตรวจประเมิน ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมการท่องเที่ยวเหล่านั้นมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะทำให้ภารกิจการตรวจประเมินคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว ที่ดำเนินการโดยกรมการท่องเที่ยว บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างแท้จริงแล้ว ยังส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นเกิดการพัฒนา อันเนื่องมาจากการได้รับทราบข้อมูลที่มีประโยชน์ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป

ชุมชนคลองแดน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา มีอาณาเขตต่อเนื่องกับตำบลรามแก้ว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากตัวเมืองสงขลาและตัวเมืองนครศรีธรรมราชราว 100 กิโลเมตร โดยมีคลองเล็ก ๆ เป็นเขตแดนตามธรรมชาติระหว่าง 2 จังหวัด ชื่อว่า คลองแดน จึงเป็นที่มาของชื่อชุมชนนี้ นอกจากนี้ ชุมชนคลองแดนยังเป็นที่บรรจบของลำคลองอีก 2 คลอง คือ คลองปากพั่น และคลองชะวด จึงได้รับการขนานนามว่าเป็นพื้นที่แห่ง “3 คลอง 2 เมือง” ในอดีตชุมชนแถบนี้มีความเจริญอย่างมาก เป็นตลาดการค้าที่คึกคัก มีกิจการค้าทั้งร้านทอง ร้านถ่ายรูป โรงสี ฯลฯ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมเชื่อมต่อระหว่างชุมชนนี้กับชุมชนอื่น ๆ ที่อยู่ต่างอำเภอและต่างจังหวัด แต่เมื่อมีการสร้างทางหลวงสาย 408 ผ่าน ได้ทำให้ความสำคัญของชุมชนแห่งนี้ตลอดจนเส้นทางการคมนาคมทางน้ำที่มีอยู่เดิมเริ่มลดน้อยลง มีการรื้อถอนบ้านพักอาศัยและการอพยพย้ายถิ่นของคนในชุมชน เพื่อไปตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพยังพื้นที่อื่นที่สามารถเดินทางด้วยรถยนต์สะดวก ทำให้ชุมชนแห่งนี้ซบเซาลง เหลือเพียงผู้สูงอายุและเด็กจำนวนไม่มากนักที่ยังคงอาศัยอยู่ในพื้นที่ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2552 เจ้าอาวาสวัดคลองแดน ดำริที่จะพัฒนาวัดให้มีความเจริญเหมือนดังในอดีต จึงได้ขอความร่วมมือจากนักวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ให้ทำการวิจัยและพัฒนาวัดให้เจริญขึ้น คณะนักวิชาการได้สัมผัสกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวชุมชนและเกิดความคิดที่จะปรับปรุงพัฒนาให้ชุมชนมีความเจริญดังในอดีต จึงได้ประสานงานไปยังการเคหะแห่งชาติ เพื่อของบประมาณสนับสนุนในการจัดทำโครงการฟื้นฟูสภาพชุมชน โดยเริ่มทำการฟื้นฟูสภาพที่อยู่อาศัยและจัดตั้งเป็นโฮมสเตย์ขึ้นเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งได้มีการพัฒนาตลาดริมน้ำคลองแดนขึ้นอีกครั้ง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวชุมชน โดยในส่วนของการตลาดริมน้ำจะเปิดทำการค้าขายในช่วงบ่ายของทุกวันเสาร์ไปจนถึงเวลา 21.00 น.

ปัจจุบันตลาดริมน้ำคลองแดน อาจกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างมากในการพัฒนา และเป็นแบบอย่างที่ดีของการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยในปี พ.ศ. 2555 แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ได้รับการประเมินจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ชี้วัด ซึ่งในช่วงบ่ายของทุกวันเสาร์ซึ่งเป็นวันที่มีการเปิดตลาดค้าขายริมน้ำ จะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากทั้งที่เป็นคนในท้องถิ่นและที่มาจากพื้นที่อื่น ๆ เดินทาง

มาท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวชุมชน รวมทั้งในส่วนของที่พักรีสอร์ทก็ให้นักท่องเที่ยวแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าพักเพื่อศึกษาดูงานเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้า มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวยังตลาดริมน้ำแห่งนี้ของนักท่องเที่ยว ซึ่งผลการศึกษาและข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาจะมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับใช้เป็นแนวทางและเป็นแบบอย่างของการพัฒนาสำหรับแหล่งท่องเที่ยวประเภทเดียวกันนี้ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐานของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ขอบเขตของการศึกษา (Scope of Study)

การศึกษานี้ กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ที่เดินทางไปท่องเที่ยวในตลาดริมน้ำคลองแดน อำเภอรอนด จังหวัดสงขลา

วิธีการศึกษา (Methodology)

วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจด้วยตัวอย่าง (survey research) ประกอบด้วยการสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับ ลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจ และความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวยังตลาดริมน้ำคลองแดน อำเภอรอนด จังหวัดสงขลา

ประชากรและตัวอย่างในการศึกษา (Samples and Populations)

เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของประเทศไทย หลายแห่งยังขาดการบันทึกจำนวนที่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนนักท่องเที่ยว ณ ตลาดริมน้ำคลองแดน ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของการศึกษานี้ ยังมิได้มีการบันทึกจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมอย่างเป็นระบบแน่นอน ทำให้ไม่สามารถกำหนดกรอบตัวอย่างที่สมบูรณ์ได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอใช้จำนวนประชากรของประเทศไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป แทนขนาดประชากรนักท่องเที่ยว จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2555) จำนวนประชาชนชาวไทย ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ในจังหวัดสงขลาตามทะเบียนราษฎรมีจำนวนทั้งสิ้น 1,070,551 คน ในขณะที่ยังมีการศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 324 คน ซึ่งอยู่ในระดับความเชื่อมั่น 95% ตามสูตรการคำนวณหาจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมของ Taro Yamane (1973) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ กล่าวคือ พนักงาน

เก็บข้อมูลจะทำการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวคนใดก็ตาม ที่พบในขณะที่กำลังเดินเที่ยวชมอยู่ภายในบริเวณตลาด
ริมน้ำคลองแดน และทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Processing)

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจะถูกนำมาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเดินทางไป
ท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน
analysis of variance (ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Definitions)

นักท่องเที่ยว หมายถึง ประชาชนชาวไทยอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไปเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่ง
ท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาโดยไม่ต้องไม่ใช่ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวนั้น

การเดินทางท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่พักอาศัยปกติไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่
เป้าหมายของการศึกษา โดยมีได้มีจุดประสงค์ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพหรือการหารายได้

ความพึงพอใจในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจที่
นักท่องเที่ยวมีต่อการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมิน
ว่ามีคุณภาพได้มาตรฐานตามเกณฑ์ชี้วัดของ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว
เกี่ยวกับการสมควรได้รับการประเมินว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว
แห่งนั้นตามเกณฑ์ชี้วัดของ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

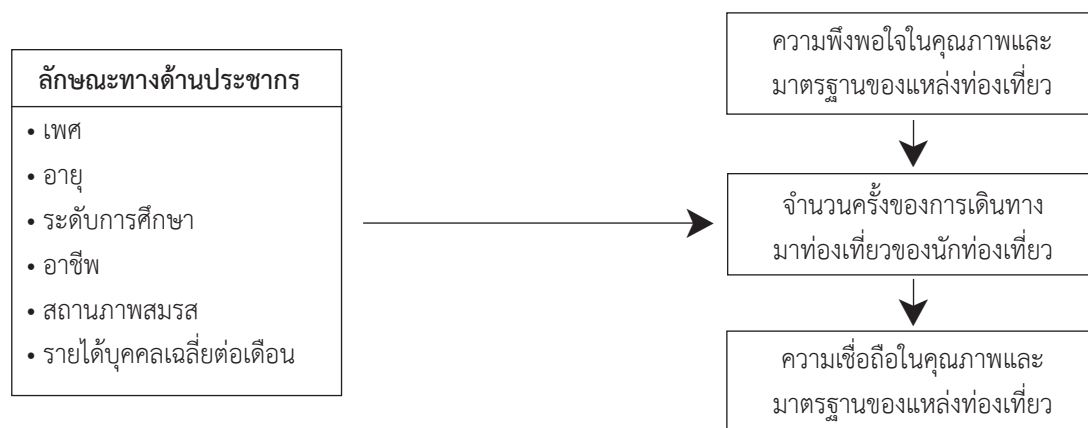
จากการรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า ส่วนใหญ่
ประเด็นการศึกษาที่เกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว มักจะรวมอยู่หรือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเกี่ยวกับ
พฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ โดยมักเป็นการศึกษา
ในลักษณะกรณีศึกษาของแหล่งท่องเที่ยวเฉพาะแห่ง และเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการมีผลของปัจจัย
ลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากร เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส ฯลฯ อาทิ
งานวิจัยของ เสาวลักษณ์ นวเจริญกุล (2541) ที่ศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว
ชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งพบว่า อายุ และระดับการศึกษา เป็นตัวแปร
ลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากรที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ
ปิยะวดี หิริมล (2545) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยว

ในจังหวัดสุโขทัย และพบว่า อายุ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยว และพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยบางเรื่องที่กลับไม่พบการมีผลของตัวแปรลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากร เช่น งานวิจัยของ ทศน์วรรณ วิพุทธขมานนท์ (2545) ที่ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนของผู้มาเยี่ยมเยือน และพบว่า ความสะดวกในการเดินทางมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว แต่กลับไม่พบการมีผลของตัวแปรลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากรใด ๆ ทั้งนี้จากการรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มักพบการมีผลของตัวแปรลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากรต่อการเดินทางท่องเที่ยว อาทิ งานวิจัยของ มนตรีรัช เกิดอิน (2549) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในจังหวัดสมุทรสงครามของนักท่องเที่ยวชาวไทย และพบว่า อายุ อาชีพ และสถานภาพสมรส มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังพบว่า รายได้ต่อเดือน และลักษณะการท่องเที่ยว เป็นตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้วย งานวิจัยของ สุกัญญา เจริญศรี (2549) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้และแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวใน 6 จังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน หลังได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่า อายุ มีผลต่อความแตกต่างของพฤติกรรมการท่องเที่ยว งานวิจัยของ ศิริวรรณ ปิตีวรรณ (2552) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา: บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสุพรรณบุรี และพบว่า เพศ อายุ มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว งานวิจัยของ บุญเหลือ มีประวดี (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยของแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอินของนักท่องเที่ยวชาวไทย และพบว่า รายได้ มีผลต่อแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่พระราชวัง งานวิจัยของ นิภาพร นิลรัตน์ (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวเชิงนิเวศของคนไทยในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยของ ไพรกานต์ ศิริรักษ์ (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า งานวิจัยทั้งสองเรื่องนี้ ที่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบผลการศึกษาที่คล้ายกัน คือ พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

จากการรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวจะเห็นได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า ปัจจัยลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากรที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้บุคคล ดังนั้นในการศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดที่จะทำการศึกษาถึงการมีผลของปัจจัยเหล่านี้ต่อความนิยมในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม นอกจากปัจจัยลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากรแล้ว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นตัวอย่างของการศึกษารุ่นนี้ คือ ตลาดริมน้ำคลองแดน อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์ชี้วัดของกรมการท่องเที่ยว

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประจำปี พ.ศ. 2555 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีผลของความพึงพอใจในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว และความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว ที่มีต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวแห่งนี้ของนักท่องเที่ยวอีกด้วย จึงกำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการศึกษา

Figure 1: Conceptual Framework

สมมติฐานของการศึกษา (Hypothesis)

จากกรอบแนวคิดในการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

สมมติฐานที่ 1: เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้บุคคล มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 2: ความพึงพอใจในคุณภาพและมาตรฐานด้านความสะดวกในการเดินทาง การได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นจากการเที่ยวชม การบริหารจัดการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ การให้บริการของบุคลากร การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ และการจัดการด้านที่พักของแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 3: ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ตัวแปรในการศึกษา (Variables)

1. **ความพึงพอใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว** เป็นตัวแปรที่วัดความรู้สึกพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทาง การจัดการด้านการอนุรักษ์และการจัดการสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการเกี่ยวกับสาธิตภูมิปัญญาต่าง ๆ การให้บริการของบุคลากร การจัดการด้านร้านอาหาร และการจัดการด้านที่พักของแหล่งท่องเที่ยว เป็นตัวแปรที่มีมาตรวัดในระดับอันดับ (ordinal scale) คือ การให้ผู้ตอบเลือกคำตอบระดับความพึงพอใจ 4 ระดับ ได้แก่ พอใจมาก ค่อนข้างพอใจ ไม่ค่อยพอใจ และไม่พอใจเลย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้หลีกเลี่ยงการกำหนดคำตอบในระดับปานกลาง เนื่องจากต้องการผลการศึกษเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีความชัดเจนว่า มีความพึงพอใจหรือไม่ในระดับใด ซึ่งจะทำให้สามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย เพื่อการพัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่อไปได้

2. **ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว** เป็นตัวแปรที่วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการเห็นด้วยว่าแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้สมควรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพได้มาตรฐานจากกรมการท่องเที่ยวหรือไม่ เป็นตัวแปรที่มีมาตรวัดในระดับแบ่งกลุ่ม (nominal scale) คือ การให้ผู้ตอบแสดงความเห็นว่า ควร หรือ ไม่ควร

3. **จำนวนครั้งในการเดินทางของนักท่องเที่ยว** เป็นตัวแปรที่วัดความนิยมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับอัตราส่วน (ratio scale) คือ การให้ผู้ตอบระบุจำนวนครั้งที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้น โดยนับตั้งแต่เริ่มมีการฟื้นฟูตลาดริมน้ำคลองแดน คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552

4. **ลักษณะทางด้านประชากร** ตัวแปรในกลุ่มนี้มีอยู่ทั้งสิ้น 6 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรในกลุ่มนี้ได้แก่

- 1) เพศ เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับกลุ่ม (nominal scale) แบ่งออกเป็นชายและหญิง
- 2) อายุ เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับอัตราส่วน (ratio scale) โดยวัดอายุเป็นจำนวนปี แต่ในการนำมาวิเคราะห์ได้มีการจัดแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ อายุไม่เกิน 30 ปี อายุระหว่าง 31-40 ปี อายุระหว่าง 41-50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป
- 3) ระดับการศึกษา เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับอันดับ (ordinal scale) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ระดับอนุปริญญา/ปวส./ปวท. และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
- 4) อาชีพ เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับกลุ่ม (nominal scale) แบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม ได้แก่ ราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน เจ้าของกิจการ/อิสระ/ค้าขาย รับจ้างทั่วไป เกษตรกร/ประมง แม่บ้าน/พ่อบ้าน ว่างาน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ

- 5) สถานภาพสมรส เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับกลุ่ม (nominal scale) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ โสด สมรส และ อื่น ๆ
- 6) รายได้บุคคลเฉลี่ยต่อเดือน เป็นตัวแปรที่มีการวัดในระดับกลุ่ม (nominal scale) แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ ไม่มีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท 10,001-25,000 บาท 25,001-40,000 บาท 40,001-60,000 บาท และ มากกว่า 60,000 บาท

ผลการศึกษา (Result)

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน : กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำคลองแดน อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาไว้ 3 สมมติฐาน เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การทดสอบ t และ F ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งผลของการทดสอบสมมติฐานในแต่ละข้อปรากฏผล ดังนี้

การทดสอบสมมติฐานที่ 1: เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้บุคคล มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 1: ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวของตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้บุคคล

Table 1: Mean and Standard Deviation of Sample Groups' Number of Traveling by Sex, Age, Education Level, Occupation, Marital Status and Income

ลักษณะทางด้านประชากร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
เพศ				t = -.819	Sig. = 0.414
ชาย	121	18.30	19.02		
หญิง	177	20.19	19.93		
อายุ				F = 4.018	Sig. = 0.008
อายุไม่เกิน 30 ปี	73	14.38	17.23		
อายุ 31-40 ปี	85	17.08	17.08		
อายุ 41-50 ปี	58	23.74	21.07		
อายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	83	23.01	20.89		
รวม	299	19.36	19.55		

ตารางที่ 1: ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวของตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้บุคคล (ต่อ)

Table 1: Mean and Standard Deviation of Sample Groups' Number of Traveling by Sex, Age, Education Level, Occupation, Marital Status and Income (Contd.)

ลักษณะทางด้านประชากร	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ระดับการศึกษา				F = 12.486	Sig. = 0.000
ไม่เกินระดับประถมศึกษา	92	26.73	21.33		
มัธยมศึกษา/ปวช.	92	21.75	20.66		
อนุปริญญา/ปวส./ปวท.	19	16.47	17.46		
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่า	95	10.68	12.61		
รวม	298	19.42	19.55		
อาชีพ				F = 7.751	Sig. = 0.000
ราชการ/รัฐวิสาหกิจ	56	13.05	14.07		
พนักงานเอกชน	31	7.97	8.75		
เจ้าของกิจการ/อิสระค้าขาย	61	20.77	18.63		
รับจ้างทั่วไป	46	17.30	18.01		
เกษตรกร/ประมง	52	34.06	23.70		
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	22	22.50	17.45		
ว่างงาน	8	20.13	22.88		
นักเรียน/นักศึกษา	15	19.60	21.39		
รวม	291	19.80	19.62		
สถานภาพสมรส				F = 6.030	Sig. = 0.003
โสด	75	13.48	17.89		
สมรส	212	21.72	19.77		
อื่น ๆ	5	7.80	9.76		
รวม	292	19.37	19.53		
รายได้บุคคล				F = 3.014	Sig. = 0.011
ไม่มีรายได้	49	19.49	19.36		
ไม่เกิน 10,000 บาท	96	24.65	22.76		
10,001-25,000 บาท	109	17.74	17.54		
25,001-40,000 บาท	36	12.42	14.09		
40,001-60,000 บาท	7	8.86	10.25		
มากกว่า 60,000 บาท	2	12.50	16.26		
รวม	299	19.36	19.55		

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากรที่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางไปท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดนของนักท่องเที่ยว ได้แก่ อายุ ($F = 4.018$, $\text{Sig.} = 0.008$) ระดับการศึกษา ($F = 12.486$, $\text{Sig.} = 0.000$) อาชีพ ($F = 7.751$, $\text{Sig.} = 0.000$) สถานภาพสมรส ($F = 6.030$, $\text{Sig.} = 0.003$) และรายได้บุคคล ($F = 3.014$, $\text{Sig.} = 0.011$) โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุก่อนข้างมาก คือ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และ อายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการเดินทางไปท่องเที่ยวสูงกว่าผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาว นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำที่สุด คือ ไม่เกินชั้นประถมศึกษา และ ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือทำประมง และมีรายได้ค่อนข้างน้อย คือ รายได้ไม่เกิน 10,000 บาท ต่อเดือน มีค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวสูงกว่าตัวอย่างในกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งอาจเนื่องมาจากตลาดริมน้ำคลองแดน เป็นตลาดที่ตั้งอยู่ในชุมชน และอยู่ห่างไกลจากย่านธุรกิจหรือตัวจังหวัด ทำให้ผู้ที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาจับจ่ายซื้อสินค้า ส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ใกล้เคียงซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกร มีระดับการศึกษาต่ำ และมีรายได้เฉลี่ยไม่มากนัก

การทดสอบสมมติฐานที่ 2: ความพึงพอใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้าน ความสะดวกในการเดินทาง การจัดการด้านอนุรักษ์และการจัดการสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการสาธารณูปโภคต่าง ๆ การให้บริการของบุคลากร การจัดการด้านอาหารและโภชนาการ และการจัดการด้านที่พักของแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 2: ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวของตัวอย่าง จำแนกตามระดับความพึงพอใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

Table 2: Mean and Stanard Deviation of Sample Groups' Satisfaction by Service

ความพึงพอใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความสะดวกในการเดินทาง			$F = 22.243$ $\text{Sig.} = 0.000$
พอใจมาก	105	28.74	23.50
ค่อนข้างพอใจ	166	15.02	14.88
ไม่ค่อยพอใจ	28	9.89	13.59
ไม่พอใจเลย	0	0.00	0.00
รวม	299	19.36	19.55

ตารางที่ 2: ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวของตัวอย่างจำแนกตามระดับความพึงพอใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ (ต่อ)

Table 2: Mean and Stanard Deviation of Sample Groups' Satisfaction by Service (Contd.)

ความพึงพอใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
การจัดการด้านการอนุรักษ์และ				F = 2.823	Sig. = 0.039
การจัดการสิ่งแวดล้อม					
พอใจมาก	37	22.49	23.21		
ค่อนข้างพอใจ	237	19.97	19.34		
ไม่ค่อยพอใจ	24	8.88	11.40		
ไม่พอใจเลย	1	10.00	0.00		
รวม	299	19.36	19.54		
การบริหารจัดการสาธารณูปโภค				F = 0.286	Sig. = 0.836
พอใจมาก	37	19.81	20.97		
ค่อนข้างพอใจ	216	19.32	18.69		
ไม่ค่อยพอใจ	41	20.39	23.53		
ไม่พอใจเลย	4	11.00	7.87		
รวม	298	19.42	19.56		
การให้บริการของบุคลากร				F = 0.832	Sig. = 0.477
พอใจมาก	15	14.47	11.34		
ค่อนข้างพอใจ	178	19.40	19.68		
ไม่ค่อยพอใจ	94	20.80	20.67		
ไม่พอใจเลย	10	13.00	16.32		
รวม	297	19.38	19.58		
การจัดการด้านร้านอาหาร				F = 0.688	Sig. = 0.560
พอใจมาก	72	20.43	19.81		
ค่อนข้างพอใจ	200	19.73	19.39		
ไม่ค่อยพอใจ	25	14.48	20.43		
ไม่พอใจเลย	1	10.00	0.00		
รวม	298	19.42	19.55		
การจัดการด้านที่พัก				F = 0.168	Sig. = 0.918
พอใจมาก	26	18.92	16.52		
ค่อนข้างพอใจ	216	19.67	19.21		
ไม่ค่อยพอใจ	54	18.74	22.78		
ไม่พอใจเลย	3	12.33	2.517		
รวม	299	19.36	19.546		

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความพึงพอใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดนของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ($F = 22.243$, $Sig. = 0.000$) และการจัดการด้านการอนุรักษ์และการรักษาสีสิ่งแวดล้อม ($F = 2.823$, $Sig. = 0.039$) โดยผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความพึงพอใจในด้านดังกล่าวระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวสูงกว่าผู้ที่มีระดับความพึงพอใจในระดับอื่น ๆ

การทดสอบสมมติฐานที่ 3 : ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 3: ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวของตัวอย่าง จำแนกตามความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว

Table 3: Mean and Stanard Deviation of Sample Groups' Number of Traveling by Tourist Attraction Credit

ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐาน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว $t = 1.358$ $Sig. = 0.175$			
สมควรได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพได้มาตรฐาน	193	20.50	20.19
ไม่สมควรได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพได้มาตรฐาน	106	17.29	18.21

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังตลาดริมน้ำคลองแดนของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเห็นด้วยว่าตลาดริมน้ำคลองแดนสมควรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการเคยเดินทางไปท่องเที่ยวสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เห็นด้วย

บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา (Conclusion)

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน: กรณีศึกษา ตลาดริมน้ำคลองแดน อำเภอรอนดง จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ

การเดินทางไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐานของนักท่องเที่ยวชาวไทย การศึกษาทำโดยการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากร ปัจจัยด้านความพึงพอใจในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยด้านความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว กับจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยวในตลาดริมน้ำคลองแดนของนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติทดสอบ t และ F ที่ระดับนัยสำคัญ ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรลักษณะภูมิหลังทางด้านประชากรที่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส และรายได้บุคคล ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะวดี หิริกมล (2545) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย และพบว่า อายุ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับมูลเหตุจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร นิลรัตน์ (2554) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวเชิงนิเวศของคนไทยในอุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเหลือ มีประวัติ (2553) ที่ศึกษาปัจจัยของแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอินของนักท่องเที่ยวชาวไทย และพบว่า รายได้มีผลต่อแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวที่พระราชวัง นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ ปิติวรรณ (2552) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา : บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งพบว่า อายุ เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้กลับไม่พบว่า เพศ มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ ปิติวรรณ (2552) สำหรับตัวแปรด้านความพึงพอใจในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดน ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง และความพึงพอใจในการอนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนัวรรณ วิพุทธขมานนท์ (2545) ที่ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนของผู้เยี่ยมเยือนและพบว่า ความสะดวกในการเดินทางมีอิทธิพลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ชายหาดบางแสน ในขณะที่ตัวแปรด้านความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวไม่มีผลต่อความแตกต่างของจำนวนครั้งในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดนของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดน ไม่ทราบข้อมูลมาก่อนว่าแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ได้รับการประเมินว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้มาตรฐานจาก กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดังนั้น การตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวจึงไม่ได้คำนึงถึงประเด็นนี้มากนัก

ข้อเสนอแนะ (Suggestion)

1. กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการกิจและความสำคัญในการตรวจประเมินคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้แก่ประชาชน เนื่องจากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความเชื่อถือในคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว ไม่มีผลต่อจำนวนครั้งของการเดินทางไปท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดน ซึ่งหมายความว่าคนที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดน ไม่ได้ให้ความสำคัญว่าแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานของกรมการท่องเที่ยวหรือไม่ การประชาสัมพันธ์อาจใช้ช่องทางสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เนื่องจากเป็นช่องทางที่ประชาชนมีโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ง่ายที่สุด

2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ควรจัดโครงการหรือจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพได้มาตรฐานให้มากขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน หรือยังไม่ได้รับการประเมิน นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของรัฐบาล

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตน เช่น การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น เนื่องจากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความพึงพอใจในการบริหารจัดการบางด้าน เช่น ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว มีผลต่อจำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวที่ตลาดริมน้ำคลองแดน ซึ่งประเด็นเหล่านี้หากอาศัยเพียงความร่วมมือของคนในชุมชน หรือต้องอาศัยพึ่งพาการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรง อาจไม่เพียงพอและทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง (References)

- ทัศนวรรณ วิทยุขมานนท์. (2545). *พฤติกรรมกรท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว* ชายหาดบางแสนของผู้เยี่ยมเยือน. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระด้วยตนเอง คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิภาพร นิลรัตน์. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวเชิงนิเวศของคนไทยในอุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารปัญญาวิวัฒน์* 3(1).
- บุญเหลือ มีประวัติ. (2553). *ปัจจัยของแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอินของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ปิยะวดี หิริกมล. (2545). *พฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พีรภานต์ ศิริรักษ์. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- มนตรีรัช เกิดยีน. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในจังหวัดสมุทรสงครามของนักท่องเที่ยวชาวไทย. รายงานการค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศิริวรรณ ปิติวรรณ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา: บึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสุพรรณบุรี. รายงานการค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2555). *โครงการศึกษาสำรวจ และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นในสินค้าการท่องเที่ยวของไทยที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555*. รายงานวิจัยเสนอต่อกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). *รายงานสถิติรายปีประเทศไทย 2555*. กรุงเทพมหานคร.
- สุกัญญา เจริญศรี. (2549). *การรับรู้และแนวโน้มพฤติกรรมการท่องเที่ยวใน 6 จังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดามัน หลังจากได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวลักษณ์ นวเจริญกุล. (2541). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Translated Thai References

- Chareonsri, Sukanya. (2006). *Perception and Tourism Behavior Trend in 6 Southern Provinces of Andaman Coast after Tsunami Disaster of Thai Tourists in Bangkok Metropolis Area*. Unpublished Master's Thesis, Srinakharinwirot University.
- Hirikamol, Piyawadee. (2002). *Thai Tourist Behavior on Sukhothai Province Tourism*. Unpublished Master's Thesis, Sukhothaitammarat University.
- Koediyin, Montreerat. (2006). *Factors Influencing on tourist's ecotourism in Phuket*. Unpublished Master's Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
- Meeprawat, Boonluer. (2010). *Motivating Factors Affecting on Bang Pa – In Palace Tourism of Thai Tourists*. Unpublished Master's Thesis, Valaya Alongkorn Rajabhat University.
- National Statistical Office. (2012). *Thailand Statistical Yearbook 2012*. Bangkok: N.P.

- Nawachareonkul, Saowalak. (1998). *Thai Tourist Ecotourism Behavior in Saiyok National Park, Kanchanaburi Province*. Unpublished Master's Thesis, Srinakharinwirot University.
- Nida Consulting Center. (2013). *An Exploratory Study of Confidence in Thai Accredited Tourism Product in Fiscal Year 2012*. Final Report to Department of Tourism, Ministry of Tourism and Sports.
- Nilrat, Nipaporn. (2010). Factors Affecting Thai People's Decision Making On Ecotourism in Doi Suthep – Pui National Park, Chiang Mai Province. *Panyapiwat Journal Vol. 3 No. 2 (July – December 2010)*, 72-80.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2012). *The Eleventh National Economic And Social Development Plan (2012 - 2016)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board.
- Pitiwan, Siriwan. (2009). *Factors Affecting Thai Tourists' Behavior: A Case Study of Bung Chawak Chalermprakiet, Suphanburi Province*. Unpublished Master's Thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
- Sirirak, Peerakarn. (2012). *Factors Influencing on tourist's ecotourism in Phuket*. Unpublished Master's Thesis, Srinakharinwirot University.
- Wiputkasamanon, Thatsawan. (2002). *Traveling Behaviors and Factors Related to Visitors' Traveling at Bang Saen Beach*. Unpublished Master's Thesis, Kasetsart University.
- Yamane, Taro. (1973). *An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.